

Innhold

Kapittel 1

Bidrag til en empirisk pedagogisk etikk	11
<i>Geir Afdal, Åse Røthing og Espen Schjetne</i>	
Innledning	11
Det etiske landskapet	13
Filosofisk etikk	15
Mot en empirisk etikk	17
Ulike bidrag til en empirisk etikk	19
Artikulasjon	21
Forstyrrelse	22
Ekspansjon	24
Presentasjon av bokens artikler	25
Litteratur	28

Kapittel 2

Etiske og pedagogiske logikker	30
<i>Geir Afdal</i>	
Innledning	30
Det er resultatet som teller	31
Reglene på veggen	34
Ansvar og omsorg for den andre	40
Å utvikle karakter	44
Avsluttende diskusjon	48
Litteratur	49

Kapittel 3

Når gode intensjoner spenner bein på seg selv	52
<i>Ninni Sandvik</i>	
Innledning	52
Et empirisk eksempel: <i>Protokollføring av lesestunder</i>	53
Posthumanistiske lesninger av det empiriske eksemplet	55

Registreringskravets mulig virkninger	56
Hvilke diskurser bærer registreringskravet med seg?	58
Å øke handlingskapasiteten: <i>immanent etikk</i>	61
Litteratur	67

Kapittel 4

«Er de sinte eller vil de høre på det jeg har å si?»	70
---	-----------

Utsatthet, majoritetsprivileger og etiske utfordringer i klasserommet

Åse Røthing

Innledning	70
Empiri og teoretiske perspektiver	72
Flerkulturelle samfunn, nasjon og hijab	75
Utsatthet: «Jeg vet ikke hva som kommer ...»	83
Litteratur	87

Kapittel 5

Det gode og det rette i profesjonsutøvelsen	89
--	-----------

Et diskursanalytisk blikk på utviklingen av Lærerprofesjonens etiske plattform

Hilde Wågsås Afdal

Introduksjon	89
En diskursanalytisk tilnærming	92
Historikk, avgrensning og rammebetingelser for det diskursive felt	94
Aktører og tekststrukturer i det diskursive felt	96
Knutepunkter og meningsmønstre på tvers av diskursene	98
Profesjonsetikkens fokus og nedslagsfelt	99
Etikk og profesjonens rolle i samfunnet	102
Konstituering av etikk i et profesjonsperspektiv	104
Diskusjon	105
Litteratur	107

Kapittel 6

«Vag» karakter- og holdningsdannelse i den offentlige skolen	109
---	------------

Forsvar for en legitim og meningsfull moraloppdragelse

Espen Schjetne

Friminutt	109
Artikulasjon, forstyrrelse og ekspansjon i dette kapittelet	110
Klassiske programmer for moraloppdragelse	111
Substansiell verdiformidling	113
Programmer for karakter- og holdningsdannelse	114
«Å bare synes dydig»	117

Det meningsfulle i «triviell» ikke-omfattende moraloppdragelse	120
Oppsummering	123
Litteratur	124

Kapittel 7

Det handlende mennesket og fortellers etiske potensial	125
---	-----

Trine Anker

Innledning	126
Det handlende menneske	126
Hva er respekt?	131
Fortellinger som etisk praksis	134
Avsluttende diskusjon	137
Litteratur	139

Kapittel 8

Rett til spesialundervisning?	141
--	-----

Sakkyndighetsarbeid i lys av etiske utfordringer

Kjell-Arne Solli

Innledning	141
Rettigheter til spesialundervisning	143
Skjønnsutøvelse	144
Dilemmaer i spesialundervisning	146
Sakkyndighetsarbeid i etisk lys	149
Litteratur	151

Kapittel 9

Kritisk blick på kritikk	153
---------------------------------------	-----

Religionskritikk som balansekunst i den offentlige skolen

Espen Schjetne

Innledning	153
Religionskritikk i religionsfaget	156
Noen overordnede multikulturalistiske perspektiver	160
Religion som kilde til forskjell	162
Å ikke være blind	164
Religionsfaget som sted å komme elever i møte	165
Å se det verdifulle i det problematiske	167
Kritiske perspektiver på religiøse forestillinger og praksiser	170
Det problematiske ved å komme grupper i møte	172
Sammenfatning	174
Litteratur	175

Kapittel 10

En anerkjennende skole?	177
--------------------------------------	-----

Elever med innvandrerbakgrunn og deres skoleerfaringer*Kari Spernes*

Innledning	177
Honneths anerkjennelsesteori	179
Metode	181
Informantenes skoleerfaringer	182
Informantenes erfaring av anerkjennelse og krenkelse i skolen	190
Flerkulturell kompetanse i skolen	195
Avsluttende kommentar	197
Litteratur	198

Kapittel 11

Pedagogisk hverdagsetikk	200
---------------------------------------	-----

Geir Afdal

Innledning	200
Hvordan gjøres etikk og moral i pedagogiske praksiser?	201
Moderne etiske teorier og dikotomier	202
De problematiske dikotomiene	205
Det hybride, det materielle og moral	205
De meningsladede redskapene	207
Etiske praksiser i skolen – to bidrag	208
Media, kropp og moral	209
Moralske forhandlinger	210
Det ambivalente	211
Etiske ressurser i hverdagspraksis	212
Å skape moralske rom gjennom å re-artikulere	213
Moral skapes ved redskaper	214
Oppsummering	215
Moralske redskaper	215
Toastjern som moralske redskap	218
En pedagogisk praktisk etikk	222
Litteratur	223

Forfatterne	225
--------------------------	-----

Stikkordregister	228
-------------------------------	-----